

Cigne negre amb corona

Hi ha esdeveniments que difícilment es poden predir però que, quan succeeixen, tenen un impacte enorme. Són cignes negres. Al principi d'enguany, l'atac inesperat dels EUA sobre l'Iran ho podria haver estat, però, afortunadament, les tensions van durar pocs dies i el conflicte no va escalar. Poc sospitàvem que, en realitat, el cigne negre ja portava un temps campant a pler a la província xinesa de Hubei, capital Wuhan, en forma de virus amb corona.

Precisament, la demora a l'hora de detectar el brot de coronavirus a Wuhan va contribuir a la seva ràpida propagació per tota la província. Les imatges d'hospitals col·lapsats, de retirades de cadàvers, de fàbriques paralitzades i de carrers buits han provocat un fort impacte emocional. I també han contribuït a alimentar l'alarmisme quan han aparegut brots del virus en altres països.

És important, però, contraposar algunes dades a les emocions. A Hubei, la província de gairebé 60 milions d'habitants situada a l'epicentre de la crisi, el percentatge d'habitants infectats pel coronavirus fins al final de febrer era del 0,1% (1 de cada 1.000), i ja fa dies que s'ha frenat enormement la taxa de contagis. Per al conjunt de la Xina, la taxa d'afectats és molt inferior, del 0,01% (menys d'1 per 10.000). Fins i tot si dobléssim aquestes xifres, perquè no tots els casos són detectats, ens situaríem davant de taxes d'infecció que, ben segur, estan molt per sota del que creu la immensa majoria de la gent.

Pel que fa a l'agressivitat del virus, les estimacions més recents –publicades al final de febrer a la prestigiosa *New England Journal of Medicine*– apunten a una taxa de letalitat propera a l'1% (estimacions anteriors la situaven al voltant del 2%). És una xifra alta en comparació amb la de la grip normal (del 0,1%), però inferior a la de la SARS (el 10%), la MERS (el 33%) o la grip aviària (el 60%). També és important remarcar que la mortalitat es concentra, en especial, en persones grans o afectades per malalties cròniques. Per a la immensa majoria, el COVID-19 cursa amb una simptomatologia similar a la d'una grip.

La situació, seriosa, mereix una resposta que eviti la complaença, però també l'alarmisme. La prioritat, tal com ho han declarat les autoritats sanitàries europees, és la contenció de l'epidèmia, i, per aquest motiu, seran necessàries diferents mesures en funció de la situació. L'objectiu és aconseguir que els hospitals no es vegin desbordats i guanyar temps per identificar els fàrmacs que puguin combatre el virus, per dissenyar una vacuna efectiva i per esperar que –creuem els dits–, amb l'arribada de la primavera, es redueixi la capacitat de contagi del virus. S'ha d'evitar, costi el que costi, el que va succeir a Wuhan: una expansió descontrolada de l'epidèmia que va saturar els hospitals, la qual cosa va dificultar la gestió de la crisi i l'atenció necessària als pacients més greus. La tardança a l'hora d'adoptar mesures va implicar que, quan es van prendre, van haver de ser draconianes.

Es parla també molt de l'impacte econòmic del coronavirus, i els analistes i els organismes han corregut a efectuar revisions dels seus pronòstics. Certament, l'economia mundial creixerà menys del que havíem previst, però és prematur intentar estimar amb exactitud quant menys. A hores d'ara, el més raonable és donar un rang que, per força, ha de ser ampli i que va des d'un cost de molt poques dècimes fins a un impacte més substancial –que potser pot arribar a 1 p. p. Dependrà, fonamentalment, de quant es trigui a contenir l'epidèmia i de fins a quin punt hagin de ser dràstiques les mesures per aconseguir-ho. D'altra banda, també serà crucial bloquejar els possibles canals financers de contagi amb mesures com les injeccions de liquiditat i com les ajudes fiscals als sectors que es puguin veure més afectats (ajudes que es podrien condicionar, per exemple, al manteniment de l'ocupació). En qualsevol cas, cal destacar que ens trobem davant un *shock* de caràcter temporal que hauria de durar uns pocs mesos, després dels quals, segurament, presenciarem un rebot de l'activitat.

Hi haurà temps per extreure lliçons d'aquesta crisi sanitària, però, ara com ara, n'apuntem dues. Primer, la necessitat d'estar més ben preparats davant el risc d'un futur virus molt més letal que el COVID-19 –que ens trobi, per exemple, amb reserves estratègiques de material sanitari. I, segon, pensem en els cignes negres a l'hora de planificar. Que ens enxampin, en la mesura que sigui possible, amb un matalàs de seguretat i sense més deute del compte.

Enric Fernández
Economista en cap
29 de febrer de 2020